

Archief Philip Staal

Mr. Philip Staal
P.o.Box 1411
37133 PARDES HANNA
ISRAËL

Beste Philip en Henneke,

Dit is een vertraagde reactie op Philip's boek.

Het heeft mij – niet meer geroutineerd zijnde in het lezen van wetenschappelijke werken – wel wat moeite gekost. Daarnaast speelden emoties – waarmee ik niet goed raad wist – een belemmerende rol.

Maar allereerst mijn opperste waardering voor het werk wat Philip heeft verricht en de steun die je onontbeerlijk moet hebben ontvangen van Henneke.

Ik voelde mij na het lezen van het eerste deel ongelofelijk stom..

Terwijl ik toch te midden van alle gebeurtenissen leefde is mij de essentie van jullie problemen volkomen ontgaan. Natuurlijk wist ik dat jouw ouders er niet meer waren. Maar evenals bij Nico en Louk Israëls die enige – zij het korte - tijd bij ons thuis hebben gewoond heb ik mij op de een of andere manier nooit gerealiseerd welke impact dat gemis voor jullie betekende.

Ook tijdens mijn werk bij het Tsofioet en Hagesher – waar enige van jullie lotgenoten aan deelgenomen hebben – is het probleem niet in volle omvang tot mij doorgedrongen.

Nu, achteraf, kan ik dat misschien verklaren door het wegdrukken van mijn eigen ervaringen en een afschermingsmechanisme maar dat doet niet af aan het feit dat ik jullie allen toen en later te weinig aandacht en vooral begrip heb gegeven.

Door mijn latere werkzaamheden als belangenbehartiger van vele letselslachtoffers heb ik de problematiek van het posttraumatisch stress-syndroom leren onderkennen en begeleiden. Maar dat alles is eerst later, in de post-Bastiaanse periode, met name voor de oorlogsslachtoffers, goed tot zijn recht gekomen.

Nu, retrospectief, kan ik vaststellen waarom er zoveel is misgelopen.

Immers, de oorlogswezen met alle traumatische ervaringen werden opgevangen door (overigens veelal goedwillend) personen die eveneens behept waren met traumatische ervaringen zoals kampen, onderduik en verzet of misschien nog problematischer door personen die geen enkel inzicht hadden in de voor hen niet invoelbare problemen.

Kortom, achteraf is te verklaren waarom er “in den beginne” zoveel verkeerd is gegaan.

Overigens hadden alle slachtoffers toen en nu nog klachten over de ontvangst en opvang na terugkeer uit kampen en/of onderduik. Vooral de zeer bureaucratische hulpverlening heeft veel schade aangericht.

Ik probeer me thans wel voorstellen welke drijfveren jou tot de haast onmenselijk zware opgave om het onderzoek in te stellen hebben gedreven.

L.Ph. Vos

1181 VW Amstelveen, 19 januari 2009
Laan van Deshima 17

Dat je, ondanks alles, naar ik van jou en Henneke heb begrepen, een goed en gelukkig gezin met talrijk nageslacht hebt weten te creëren ontboezemd mij met veel ontzag.

Uit het gelezene begrijp ik dat er met de afwikkeling van het jullie toekomstige veel is/kan zijn misgegaan.

De betrokkenheid van mijn Vader en vele anderen die ik heb gekend doet daar niets aan af Ik kan me wel herinneren dat allen met grote inzet (zowel in tijd als energie) – ondanks hun eigen (vaak ook niet geringe) problemen – getracht hebben om zaken te regelen.

Dat er weinig documentatie beschikbaar is, is een grote handicap. Zoals ik je, enige tijd geleden heb verteld, heeft mijn Moeder – na Vaders overlijden- rigoureuus alles wat op zolder lag en waar zijn zich jarenlang aan heeft geërgerd, weggegooid .

Na haar overlijden heb ik de grootste moeite gehad om de boedel af te wikkelen omdat zij – in haar goed bedoelde ijver - ook veel van het recente archief had vernietigd. Onder supervisie van Notaris van Hasselt (je weet wel) en met behulp van een accountant is het me toch (redelijk) gelukt.

Tot slot: ik kan me zeer goed voorstellen dat je ,na jouw zeer gedetailleerde onderzoek in combinatie met de weigering van JMW om opening van de dossiers te geven , tot de voorlopige conclusie kan komen dat er veel is misgegaan/misgedaan en dat dat zou zijn aan te tonen middels een serieus wetenschappelijk onderzoek.

Ik realiseer mij – na bovenstaande reactie – dat het openen van de dossiers van eminent belang kan zijn voor de waarheidsvinding maar dat het wel grote, misschien nu nog niet voorzienbare, consequenties zou kunnen hebben.

Ten eerste, dat JMW grote financiële aderlatingen zou moeten doen. Ik kan niet overzien of dat haalbaar is zonder in de toekomst hulpbehoevenden te kort te doe.

Ten tweede: dat terecht of onterecht de nagedachtenis van velen die het goed bedoeld hebben en enkelen die het mogelijk minder goed hebben gedaan, gedoezeld zouden kunnen worden hetgeen voor hun nabestaanden weer de nodige frustraties zou kunnen oproepen.

Als jurist nijd ik te adviseren om nog wegen te zoeken om JMW op andere gedachten te brengen, als mens heb ik grote twijfels of je de verantwoordelijkheid moet dragen om oude wonden open te rijten en nieuwe te veroorzaken.

Bedenk dat jouw leed toch onherstelbaar blijft.

Hopelijk heb je nog iets aan mij al is dat wel aan de veel te late kant en wat anders dat je mocht verwachten.

Ik ben wel niet zo jong meer maar nog wel aanspreekbaar.

Veel liefs en sterkte voor jullie allemaal,
Louk.

Telefoon 031 (0) 20 64 55 175 Telefax 031 (0) 20 (04) 0 512 E-mail: VOS.ZELF@inter.nl.net

Soery Slordig